

Güneşin Olsun Gönlünde

Have Sunshine in Your Heart

Mehmet Tayfun Gülle*

Öz

Geçtiğimiz Temmuz ayında vefat eden meslektaşımız ve dergimizin eski yayın kurulu üyesi Ali Can hakkında kaleme alınmış anı yazısıdır.

Anahtar Sözcükler: *Ali Can; Türk Kütüphaneciliği; Türkiye.*

Abstract

This is a memoir written about our colleague and former editorial member of our journal Ali Can, who passed away in last July.

Keywords: *Ali Can; Turkish Librarianship; Turkey.*

*Yaşadıklarından öğrendiğim bir şey var:
Yaşadın mı büyük yaşayacaksın, ırmaklara, göğe, bütün evrene karışırçasına
Çünkü ömür dediğimiz şey, hayata sunulmuş bir armağandır
Ve hayat, sunulmuş bir armağandır insana*

Ataol Behramoğlu 1977

Bazı arkadaşlarımla tanıştığım gün veya tarihi kolay kolay anımsamam. Bu, sanırım “çok sevdiğim” dostlarıma özgü bir durum. Ali ağbimle de ilk tanıştığım günü anımsamıyorum. Aklımda kalan; 80’lerin sonuna doğru yüksek lisans tezimi hazırlarken Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne gittiğimde karşılaşmamız ve otuz yılı aşkın kesintisiz devam eden dostluk ötesi bir beraberlik. Ali ağbimle beraberliğimizin adını tam olarak koyamamakla beraber zamansız kaybindan sonra bizim dostluğumuzun gerçek bir “ağabey-kardeş” ilişkisi olduğunu henüz anlıyorum. Kendisine her zaman “ağbi” dediğimi ve bundan tarifsiz bir zevk aldığımı şimdi daha iyi anladığıma göre Ali Can, benim tartışmasız Ali Ağabeyim’miş.

Ali ağbimle ilgili bende kalanları kaleme almak için bir süredir düşünüyorum. Kaybindan sonra oluşan boşlukta birbirine değen, değdikçe yankılanan o kadar çok kalıt var ki, izlemekte/ saymakta güçlük çekiyorum. Hepsi birbirinden farklı ama sanırım tamamında ortak olan ağbimin “aktivist” ruhu. Kişiliğinin doğal yansıması olan ve uzun yıllar hiç değişmeyen

* Editör. Türk Kütüphaneciliği. E-posta: tk@tk.org.tr
Editor. Turkish Librarianship Journal

aktivizm, Ali ağbimle en özdeş kalıt olmuş. Bu durumda Ali ağbimi aktivist ruhu ile anlatmaya çalışmak anısına en uygun seçenek olsa gerek...

Kadın hakları, çocuk hakları, hayvan hakları, çevre duyarlılığı, toplumca duvar diplerine itelenmiş kesimler, düşkünler ve ezilenlere ilişkin en objektif yorum ve yalın değerlendirme her zaman Ali ağbimden gelirdi. Ağbim, bir bakıma “ezilenlerin ayaklı platformu” gibiydi. Neredeyse yirmi yılı aşkın bir süredir devam eden periyodik toplantılarımızda Ali ağbimi dinlemek, toplantılarımızın vazgeçilmezlerindendi.

Ali ağbim, İstanbul Üniversitesi’nde Fars dili ve Türk dili okuduğu için her iki dile de son derece hâkimdi. Dil konusundaki yetkinliğine ilk kez 2000-2002 yılları arasında *Türk Kütüphaneciliği* Yayın Kurulu’nda birlikte çalıştığımız dönemde tanık oldum. Yayımlanmak üzere dergiye iletilen çalışmalarını titizlikle değerlendirirken aklıma Türk dilinin büyük ustası Agop Dilaçar gelirdi. O dönem bir meslektaş ve editör olarak Ali ağbimden sabır ve özveri adına bilgi ve deneyim sahibi olduğumu da ifade etmeliyim.

Sevgili ağbim, gerek görev yaptığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü’ndeki performansı, gerekse kütüphane haftaları başta olmak üzere ilgili mesleki platformlara katılımı veya görev alma bilinci ile örnek bir meslektaş, iyi bir kütüphaneci ve irdeleyici bir okurdu. Dergimizde yayımlanmış olan çok sayıda görüş, mektup, çeviri ve tanıtım formatındaki yazıları ve ülkemiz ölçülerine göre oldukça zengin kişisel kütüphanesi bu yönünü ayrıca destekler niteliktedir.

Emekliye ayrıldıktan sonra öncelikle müzik ve doğa tutkusu doğrultusunda saz çalmayı öğrendiğini, fotoğraf çekmeye başladığını anımsıyorum. Fotoğraf tutkusu hümanist ve aktivist kişiliğine uygun olarak giderek toplumun kanayan yaralarına evrildi. Bu bağlamda bir grup arkadaşı ile birlikte hazırladıkları “*Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet*” konulu fotoğraf sergisini 7 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirdiler (Fotoğraf 1). Bu sergi sağlığında yaptığı son etkinlik oldu.

AFSAD Toplumsal Gerçekçi Belgesel Fotoğraf Atölyesi
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE ŞİDDET BELGESEL FOTOĞRAF ÇALIŞMASI 2016 - 2018

AFSAD Toplumsal Gerçekçi Belgesel Fotoğraf Atölyesi Atölye Fotoğrafçıları
Ali Can
Berna Candan
Birgül Şahin
Gökay Gülen
Gözde Buğuş
Lale Bektaş
Mazlum Örmek
Melahat Güray
Özlem Eser
Serap Baysal
Serap Müfettişoğlu

Proje Danışmanları
Beril Türkoğlu
Çınar Livane Özer

Metin Yazarı
Filiz Tanya

Atölye Asistanı
Ceren Şereftan

Atölye Eğitmeni
Mehmet Özer

Proje Ortağı Kurumlar
Çağdaş Hukukçular Derneği
Çankaya Belediyesi
İHD Genel Merkezi
Halkçı Kadınlar
Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu
Mülkiyeller Birliği

7 MART - 23 MART 2019 Açılış: 7 Mart 2019 Perşembe Saat: 19.00
ÇANKAYA BELEDİYESİ GALERİ ÇANKAYA SERGİ SALONU
Çankaya Belediyesi Hizmet Binası Ziya Gökalp Cad. No:11 Kızılay/Ankara

Fotoğraf 1. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet Sergi Posterini

Ali ağbim, dürüst ve içtenlikli bir insan, hoşgörü ve tevazu sahibi, özverili, entelektüel birikimi olan, düşünce ve ifade özgürlüğüne sonuna kadar inanan, açık toplum savunucusu bir insan hakları aktivistiydi. İnandığı değerlerin temelinde irdeleyici bir okur olarak derin tarih ve felsefe bilgisi vardı. Çoğumuzun belki de marjinal olarak gördüğü grup ve kişiler de dahil olmak üzere toplumsal konulara ilişkin ortamlarda bulunur, çekinmeden aralarına katılır, eylemlerine dahil olur, dertlerini dinler, izlenimlerini bizimle paylaşırdı. Ali ağbim, *düşenin, düşkünlerin dostu* idi. Peş peşe geçirdiği çeşitli rahatsızlıklara inat yaşama tutkusu daha da artıyor, adeta hastalıklara meydan okuyordu. Çünkü ağbimin düşkünlerin yanında olması gerekiyordu!

Üyesi olduğu AFSAD, ENFOD (Engelsiz Fotoğraf Derneği), Dil Derneği gibi kuruluşlarca düzenlenmekte olan etkinliklerden bizleri haberdar eder, bu kuruluşlar yararına tiyatro, konser, gezi vb. etkinliklere katılmamızı sağlardı. Birlikte katıldığımız sayısız yemekler, piknikler ve kültür gezileri ise grubumuzun klasiklerinden olmuştü.

Fotoğraf 2. Ali ağbimin de bulunduğu en son toplantılarımızdan bir enstantane

Birkaç yıl önce çok sevdiği Avanos'ta sevgili hayat arkadaşı Hülya ile taş bir Kapadokya evi aldıklarında her yaz ısrarla bizi davet ettiler, olmadı, gidemedik, erteledik. Vefatından 3 ay önce telefon ederek yıllar önce Avanos'a yerleşen eski arkadaşım ve meslektaşım sevgili Nilgün Salmaner ile tanıştığını, kulaklarımı çınlattıklarını ve Temmuz ayında bir hafta sonu gelmemi, birlikte zaman geçirmemizi özellikle rica etmişti. Söz vermemekle beraber tekrar konuşalım demiştim. Temmuz ayında, Avanos'a Ali ağbimi toprağa vermek için gideceğimi nereden bilebilirdim? Ağbim ölümü ile -bildiğimi sandığım- hayatı ertelememeyi biraz keskin de olsa bana öğretti...

Bu öğretinin yanı sıra, Ali ağbim, kısa süren hayatında, vefatına yakın zamanlara kadar üyesi olduğu yerel ve ulusal sivil toplum örgütlerine destek olarak, platformlarına (bkz. www.akceder.org.tr; www.dildernege.org.tr) katkıda bulunmaya devam ederek yaşamın soluksuz ve

zevkli bir serüven olduğunu da öğretmiş oldu. Karşılaştığı engellere, geçirdiği ciddi rahatsızlıklara karşın hayatı ertelemeyen, hayattan umudunu kesmeyen, tatilde bile üreten Ali ağbim, insanoğlunun düşünce gücü ile sorunlara *bir gün mutlaka* kalıcı çözüm yolu bulacağından emindi.

Gölündeki güneşi hiç soldurmeyen ağbimi yaklaşık 150 yıl önce yazılan bir şiirle uğurlarken anısını her daim yaşatacağımızı vurgulamak isterim. Işıklar içinde uyu Alican ağbim.

Güneşin Olsun Gönünde

*Güneşin olsun gönlünde
Kar bile yağsa, ya da fırtına olsa
Gök bulutlarla ve dünya kavgayla dolsa
Güneşin olsun gönlünde
O zaman gelsin ne gelirse
Doldurur ışıklarla en karanlık gününü*

*Bir şarkın olsun dudaklarında
Sevinçli ezgilerle
Seni günlük tasalar bunalıma boğsa bile
Bir şarkın olsun dudaklarında
O zaman gelsin ne gelirse
Yardım eder savuşturmaya en yalnız gününü*

*Başkaları için de bir diyeceğin olsun
Tasada ve bunalımda
Ve kendi ruhunu şenlendirecek her şeyi
Söyle onlara da, bir şarkın olsun dudaklarında*

*Yitirme sakın yürekliliğini
Güneşin olsun gönlünde
Ve her şey iyi olacak*

Caesar Flaischlen

(1864 – 1920)